

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., negyedévre 3 kor.
Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lapfőlapadonos „Bácsmegyei Függetlenségi és
48-as Párt” megbízásából:

FALCIONE LAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Hát — titkaik vannak?

Zombor, március 24.

Mozsori Mikosevits Kanut negyven-ezer koronás zsákmányolásának váratlan leleplezése annak idején nagy konsternációt okozott a vármegyén. Haragos megrökönyödésük első pillanataiban azt kutatták, hogy honnét szerezhették mi azokat a pontos adatokat s miképpen ismerhették meg az akták rejtett titkait?

Amikor aztán rájöttek, hogy egyszerűen a vármegyei irattárban néztük át az iratokat, akkor az alispán rögtön kiadta a szigorú ukázt, hogy jövőre, alispáni engedély nélkül, senki fiának aktát megmutatni, vagy felvilágosítást adni, fejvesztés terhe alatt, nem szabad. És azóta a hétféjú sárkány nem őrzi jobban a rejtelmes kincseket, mint ahogy a vármegyei házában őrzik az irattár titkait.

A magunk szempontjából mi ezt az ügyefogyott okvetetlenkedést némi szánakozással s egyszersmind az elégtétel érzetével fogadjuk. Mert a vak is láthatja, hogy ez a leghangosabban szóló — *beismerés*.

Beismerése először is annak, hogy a mozsori leleplezéssel a tisztelt uraknak krudélis módon az *elevénjére tapintottunk*; úgy, hogy nem tudtak felelni mással, mint ezzel a nevetségesen naiv erőlködéssel, mely a *tehetetlen dühnek* kézzelfogható bizonyítéka. Beismerése másodszer annak, hogy még *nagyon sok féltett titkuk lehet*, amely nem tűri a világosságot s amelyet tanácsos a szigorú tilalom mázsás lakatja alá tenni.

Ne tessék a fejünkhöz vágni azt a paragrafust, amely módot ad az ilyen titkolódzásra. Ismerjük azt mi is; de ismerjük azt az igazságot is, hogy: „*az fél a naptól, akinek vaj van a fején.*”

Azt a Muszkaországba való paragrafust tudvalevőleg 1902-ben alkották; de soha senkinek se jutott még eszébe annak a háta mögé bújni. Még Bácsmegyében, ebben a fiók Kamcsatkában is szabadon átnézhetette az irattár aktáit mindenki. Persze, eddig ez nem járt veszedelemmel, mert nem kutatta a vármegyei gazdálkodás szépséghibáit senki. Csak most riadtak fel az urak, amikor felrobbant a mozsori bomba és

bizonyára volt okuk attól félni, hogy többször is kapnak még „hasznos jókat.”

Mi csak a közönséget sajnáljuk, amelynek ilyenformán tetemesen megnehezítették az ügyiratokhoz való hozzáférést s az információk rövid úton való megszerzését. De akiknek e miatt sokat kell majd antisambrirozniok Ponciustól Pilátusig, azoknak mindenkor jusson eszükbe, hogy ezt a fölösleges vekszturát tisztára annak köszönhetik, hogy a nemes vármegye negyven ezer koronás bírávalót volt kegyes engedélyezni — mozsori Mikosevits Kanut úrnak.

Ami minket illet, velünk szemben úgy járt a tisztelt vármegye, mint az adomabeli török, aki tehetetlen dühében a Kinizsi Pál emlékoszlopára lőtt; de a golyó visszapattant és a merénylőt sebezte meg. Ugyanis vegyék tudomásul a tisztelt urak, hogy mi a Mikosevits-ügyben sem szorultunk a vármegyei irattár adataira. Meg voltak a pontos információink; de szerkesztőségünk lelkiismeretbeli dolgot csinál abból, hogy lapunk senkit meg ne hurcoljon vaktában, senkit meg ne támadjon biztos és kétségtelen bizonyítékok nélkül. Tisztára a főispán, az alispán és Mikosevits érdekében néztünk tehát utána annak, hogy adataink igazolást nyernek-e a vármegyei irattár aktáival, avagy esetleg találunk az utóbbiakban valami enyhítő körülményt és némi mentséget? S ha találtunk volna, bizonyára kíméletesebb lett volna a kritika is. Ám, most már jövőre *magának tulajdonítsa a vármegye*, ha esetleg téves vagy fogyatékos adatok nyomán részesül támadásban. Hiszen a kritika jogáról és kötelességéről, hivatásunknál fogva, még a vármegye kedvéért sem mondhatunk le és — miután a titkolódzás miatt adatainknak az iratokkal való összehasonlítását éppen a vármegye akadályozza meg — teljes joggal kell ráalkalmazni azt az elvet, hogy: „*volenti non fit injuria.*”

Egyébként pedig csak kacagjuk ezt a gyermekes „óvrendszabályi.” Mert hasztalan minden bujkálás: a turpisságokat „a tyúk is kikaparja.” S tessék elhinni, mi hosszú időre el vagyunk és — hivalkodás nélkül mondhatjuk —

a jövőre is bőségesen el leszünk látva a vármegyei sáfárkodásra vonatkozó adatokkal. Süssék meg tehát az aktáikat; semmi szükségünk sincs rájuk. Ezennel elárulhatjuk ugyanis azt a titkunkat, hogy — a *régebbi készletről* nem is szólva — csak tegnapelőtt *nyolc* darab, tegnap pedig *három* darab olyan — *aktaszerűleg bizonyítható* — épületes históriáról nyertünk tudomást, hogy, ha majd a nyilvánosság elé jövünk vele, az érdekelt vármegyei urak körében megint lesz lótás-futás és „fogaknak csikorgatása.” De mi nem vagyunk embertelenek; nem ütünk sebet sebre. Várhatunk; apránként is operálhatunk, hogy — ne fájjon nekik olyan nagyon.

Hát bizony szakasztott úgy cselekedett ezzel a „*kordon*”-nal a tisztelt vármegye, mint a cigány, aki, mikor erősen dörgött az ég, a szalmakazalba dugta a — fejét és gúnyosan kinevette az égiháborút, mert azt hitte a jámbor, hogy a szalmában nem talál a fejére és a teste többi mivoltának nem árthat a menykő.

Vizsgálat a petíció ügyében.

Harminchetedik nap.

Az ellenpetíció.

Március 22-én a vizsgálat azzal az abszurd váddal foglalkozott, mely szerint Fernbach Péter ispánja által 15 ezer koronát küldött volna Metzger Józselnek, arra a célra, hogy fejkenként 20 koronával vesztegessen meg a szentiváni választókat és etesse-itassa őket, amit Metzger állítólag meg is tett. A híhallgatott 22 tanú határozottan megcáfolta ezt az ügyetlen mesét.

Id. Gerber János vallja, hogy a vesztegetésről nem tud semmit; a korcsmában egyszer volt, akkor látott egy pár liter bort, de a szavazásról nem is beszéltek. Még fuvardíjat sem kapott. *Leucz* János hasonló vallomást tesz. *Drescher* Ferenc vallja, hogy Schlachter Vendel felszólította, hogy szavazzon Fernbachra, amit ő meg is ígért; de nem kapott soha semmit, még fuvardíjat sem. *Heiser* Mihály: egyszer volt a korcsmában, de a szavazásról nem is beszéltek, nem kapott soha semmit. *Schwager* Kristóf nem tud, nem is hallott semmit sem vesztegetésről, sem itatásról, fuvardíjat sem kapott. *Kopp* József volt a korcsmában, de a maga pénzére ivott, szavazásról nem is szóltak, fuvardíjat sem kapott. *Herman* Mihály semmit sem tud, kocsmában se volt, fuvardíjat se kapott.

Schródi Ferenc egyszer volt a korcsmában, megivott pár pohár bort, pénzt — még fuvardíjat sem — kapott. *Kasper* Mihály szintén így vall. *Edl* Miklós többször volt a korcsmában, szokása szerint, Fernbachról szó se volt, többnyire a maga borát itta; a fia kocsiján jött be, a fuvardíjat az kapta. *Prokop* Vendel, egyszer volt a korcsmában, ivott pár pohár bort, de pénzt — még fuvardíjat sem — kapott. *Schródi* Tamás kétszer volt a korcsmában, szavazásról nem beszéltek, ő azért szavazott Fernbachra, mert szomszédja, pénzt — még fuvardíjat sem — kapott. *Hencz* András lényegileg hasonló vallomást tesz. Ifj. *Blechl* József kétszer volt a korcsmában, de a maga pénzére ivott, pénzt nem kapott, még fuvardíjat sem; azt sem kérdezték tőle, hogy kire szavaz. *Gassman* Mihály se korcsmában nem volt, se fuvardíjat nem kapott, se vesztegetésről nem hallott.

Matt János csak a fényképért volt a korcsmában, ingyen italról, vesztegetésről mit sem tud, fuvardíjat sem kapott. *Illich* János a maga pénzére ivott a korcsmában, ingyen italról nem is hallott, fuvardíjat sem kapott, tiszta meggyőződésből szavazott Fernbachra. *Ebly* Mihály az arcképért volt a korcsmában, nem is volt szó a szavazásról, ivott pár pohár bort, fuvardíjat vagy pénzt nem kapott, vesztegetésről nem hallott. *Ebly* János se nem ivott, se pénzt nem kapott, sem vesztegetésről nem tud, önként szavazott Fernbachra. *Gassman* József semmit sem tud, nem is itt szavazott. *Zeitler* Kristóf szintén nem tud semmit, Metzger járt nála Fernbach érdekében, de ő akkor már Konyovitsnak elígérkezett. *Stefán* Mihály nem tud semmit, nem is volt korcsmában, fuvardíjat sem kapott; meggyőződésből, önként szavazott Fernbachra.

Kihallgatta még a bíró *Czigits* Miklósnét arra a vádra, hogy disznót ígért nekik Fernbach. A tanú ezt a mesét határozottan megcáfolta.

Harmincnyolcadik nap.

Március 23-án folytatódott az előző napon tárgyalás kérdésvizsgálata. A bíró 18 tanút hallgatott ki; köztük azokat a korcsmárosokat is, ahol a panaszolt összejövetelek végbementek.

Haubert Jakab, *Rundi* József, *Kasper* Jakab, *Edl* János, id. *Müller* Mihály, *Schródi* Jakab, *Peitz* József, *Öffler* József, *Stark* Ádám, *Haubert* József, *Szeidl* Márton, *Veiszberger* Ferenc választók lényegileg teljesen egyértelmű vallomást tettek. Mindegyik hangsúlyozza, hogy meggyőződésből tartozott a Fernbach-párthoz, soha senki őket rá nem beszélte arra, hogy Fernbachra szavazzanak, etetés-ítatás nem volt, csak egyik-másik ivott pár pohár bort vagy sört, pénzt nem kaptak, még fuvardíjat sem, nem is ígért nekik senki; vesztegetésről nem tudnak, nem hallottak semmit; Fernbach soha meg nem jelent köztük, nem is beszélt velük; párszor megfordult köztük Metzger József és Schlachter Vendel is, de nem csináltak semmit. Czetti Dezső a vesztegetésre nézve hozzá intézett kérdésre kijelenti, hogy arról nem tud semmit.

Pleli Márton korcsmáros vallja, hogy vesztegetésről, pénzről nem tud semmit; nála nem ettek-ittak. Metzger és Schlachter egyszer megfordultak nála, akkor az utóbbi rendelt kevés italt, de hogy melyikőjük fizette ki, arra már nem emlékszik. Számlája nála sem Metzgernek, sem Schlachternek nem volt.

Wiegert János korcsmáros vallja, hogy pénzről és vesztegetésről nem tud semmit; Metzger nála sem nem etetett, sem nem itatott. Nem is volt nála összejövetele, csak egyszer,

amikor Schlachter Vendel tudatta, hogy Fernbach is fel fog lépni; akkor az ital árát Schlachter fizette. (Megjegyzendő, hogy ez a tilalmi időszak előtt volt.)

Schönberger Antal korcsmáros vallja, hogy a választás előtti időben párszor Metzger összejött ott 15—20 emberrel, amikor az elfogyasztott kevés italt ő fizette; de azt nem hallotta, hogy bárki buzdította volna a választókat, hogy Fernbachra szavazzanak. (Ez is a tilalmi időszak előtt történt.)

Kleiner Dezső vallja, hogy Metzger házában látott embereket gyülekezni és ott evés-ivás volt, Schlachter is megjelent, nem hiszi, hogy Metzger ezt a sajátjából adta. Hogy volt-e a korcsmában etetés-ítatás, azt a saját tapasztalatából nem tudja, de hallott róla. Az ellenkérdésekre aztán bevallotta, hogy nem látta az evés-ivást, csak azt látta, hogy Metzgerhez sokan jártak, hallott ott zajt is, olyant, mintha szónokoltak volna; egyszer zenét is hallott; a többit csak szóbeszéd után mondotta, mert ő jelen nem volt.

Peitz János, korcsmárosné fia vallja, hogy náluk kétszer volt összejövetele. Egyszer Metzger volt ott 15—20 emberrel, máskor Schlachter 10—15 emberrel, italt ők fizettek. Ez is a tilalmi időszak előtt volt.)

Visszatérve *Kleiner* Dezső vallomására, meg kell jegyeznünk, hogy ez a tanú intelligens ember: gyógyszerész s mégis kezdetben olyan vallomást tett, amelynek tarthatatlanságát, a keresztkérdések által szorongattatva, maga is kénytelen volt beismerni; úgy, hogy a bíró indignálódva összetépte a már felvett jegyzőkönyvet és keményen megleckéztette a tanút, aki — úgy látszik — szeretett volna a Fernbach-pártra terhelő vallomást tenni, de ez végre is nem sikerült neki. Még szerencséje, hogy a bíró le nem tartóztatta, mert joga lett volna hozzá.

Harminckilencedik nap.

Március 24-én azt a vádpontot vizsgálta a bíró, hogy igaz-e, hogy Lugumerszky Dávid szállásán Fernbach Péter etetett-ítatott. Kihallgatott a bíró 15 tanút, akik megcáfolták a vádat.

Maga *Lugumerszky* Dávid, akinél az összejövetele volt, azt vallja, hogy egy napon Nenadov Dusan vitt hozzá egy 70—80 literes hordó bort, azt mondván, hogy Maglits István küldi, mert összejövetele lesz a tanú udvarán. Délután meg is jelent ott Fernbach Péter, Sztrilich és Radossal. Fernbach leült és szerb nyelven valaki beszédet tartott, de hogy miről beszélt az illető, azt a tanú nem tudja, mert nem figyelte meg. Azt se tudja, hogy a hordó borral mi történt, ő csak egy flaskóban látott bort. Azt sem hallotta, hogy akár Sztrilich, akár Rados, vagy maga Fernbach a választásról beszéltek volna. Rövid tartózkodás után mindenki eltávozott, a kis hordót is magukkal vitték. Neki senki semmit nem fizetett, nem is volt miért. Az az állítás, hogy nála etetés-ítatás volt, valótlan.

Sztrilich Zsigmond vallja, hogy etetés-ítatás nem történt. Az igaz, hogy Fernbach Péterrel megfordult Lugumerszky házában, amikor Parcsetics és dr. Jovánovits szerb nyelven beszédet intézett az összegyűltekhez. Fernbach nem beszélt, azt sem látta a tanú, hogy kocintott volna; ennivaló nem volt, de még bort sem látott; kocintgatásra nem is volt idő. Fernbach mindössze az asztalnál ült a választókkal; a Parcsetics és Jovánovits rövid beszéde után pedig tovább mentek.

Lukits Lajos se nem tud, se nem hallott az etetés-ítatásról; Lugumerszkyknél nem is volt. *Lukits* Lipót ott volt ugyan, de etetés-ítatásról

nem tud. Jovánovits tartott beszédet szerb nyelven, de egy szóval sem buzdított arra, hogy Fernbachra szavazzanak. Egy kevés bor volt, de ennivaló nem. Az urak körülbelül fél órai tartózkodás után eltávoztak, valamint szétoszlottak az emberek is. Ő meggyőződésből szavazott Fernbachra; máskor is Fernbach-párti volt.

Raits Mátyás vallja, hogy nem volt Lugumerszky házában, soha nem is hallott arról, hogy etetés-ítatás lett volna. Hasonló vallomást tett *Raits* Károly, *Raits* György, *Raits* Balász, *Raits* András és *Raits* Pál is.

Lukits István vallja, hogy ott volt Lugumerszky házában, amikor Fernbach is megjelent kíséretével. Minthogy Fernbach szerb nyelven beszélni nem tud, helyette Parcsetics István beszélt. Fernbach az öregek asztalához ült. Félórai tartózkodás után mindnyájan eltávoztak. Etetés-ítatás nem volt. A tanú meggyőződésből szavazott Fernbachra, mert még az apja is függetlenségi volt. Bort látott, de nem ivott belőle.

Raits Gergely, *Raits* Ignác, *Raits* József, *Raits* Jenő nem voltak Lugumerszky házában, nem tudnak, nem is hallottak arról, hogy ott etetés-ítatás lett volna.

Látnivaló, hogy az ellenpetíció adatai légből kapott koholmányok és a tanukra való hivatkozás csak gondolomra, vagy üres mende-monda alapján történt.

HIREK.

Kinevezés. A földművelésügyi miniszter *Rohonyi* Ármint m. kir. állatorvos-gyakornokká kinevezte és szolgálatára a zombori m. kir. főállatorvos mellé osztotta be.

A főispán a bíróság előtt. Jeleztük a minap, hogy Lombos Aifred zombori evang. lelkész bűnvádi feljelentést tett Vojnits István főispán ellen, a március 15-iki ünnepélyen elkövetett becsületsértés miatt. A zombori kir. járásbíróság március 27-én délelőtt 9 órára tűzte ki az ügy tárgyalását, amelyre a feleket és a tanúkat megidézte.

Turpiskodások a petíció körül. Bizonyára feltűnt mindenkinek, hogy az ellenzéki petíciók közül többet visszavontak, holott az egész világ tudja, — még Amerikában is híre jár — hogy a föld keresésén még soha olyan korrupciós választások nem voltak, mint a tavalyi magyarországi választások s így kétségtelen, hogy a beadott petíciók egytől-egyig mind alaposak voltak. Most aztán kipattant, hogy a petíciók visszavonása körül csunya paklizások fordultak elő. Vesztegetésekkel és ijesztgetésekkel vitték keresztül az ellenzéki panaszosok leszerelését. Akit pénzzel lehetett megkörülnézni, azt pénzzel vették le a lábáról; akivel pedig így nem boldogultak, azt alaposan megrémítették, hogy rosszul áll a dolog, jó lesz megritírni, mert ha szépszerével ki nem egyeznek az ellenféllel, majd fizethetnek 30—40 ezer korona költséget. Kishitű és félnék ember, persze, mindenütt akad; a fúrfangos taktika tehát sok helyen sikerült, a petíciókat visszavonták s a ravasz mungók szépen a markukba nevetnek, hogy sikerült szárazra vinni a veszélyben forgott mandátumot. Ugy látszik, ez a ravasz fogás nem elszigetelten álló, hanem sablonszerű mesterkedés, amelyet mindenütt alkalmaznak, ahol szorítja a lábukat a csizma. Ime, itt Zomborban is megindult az aknamunka; mióta látják, hogy Konyovitsnak kifélé áll a szekérrúdja, azóta egypár noturius mungó hipokrita ábrázattal settegg a függetlenségi körök és „jóakaratiúlag” tanácsolgatja, hogy jó

lenne barátságosan kiegyezni, mert majd nagyon sokba kerül a Fernbach-pártnak a petíció; de ha visszavonnánk, hát ők szíveségből kieszközölnék, hogy Konyovitsék nem kívánának költséget, megelégednének azzal, hogy Konyovits háborítlanul megmaradjon a mandátum élvezetében. Hát, köszönjük alássan a jóakaratot, nem instálunk belőle, még azon az áron se, ha Konyovitsék fölkinálnák a költségeket. Nem, tisztelt közbenjáró urak, ne fájjon önöknek a mi fejünk; nem félünk mi a költségektől, mert biztosak vagyunk benne, hogy visszapereljük Konyovitstól az elorzott mandátumot, ha az egekig ugrálnak is Agrárbankék és Nikolitsék. A Konyovits mandátumának sorsa meg van pecsételve s ez ellen nincs orvosság sem fűben, sem fában, sem az — Agrárbankban.

A főispáni erőszakoskodás mentetése.

A múlt héten tartott városi közgyűlésről szóló tudósításunkban elbeszéltek és érdeme szerint megróttuk a főispánnak azt a brutális önkénykedését, hogy dr. Gombos Ignáctól — aki személyes kérdésben akart felelni a polgármesternek — a fentálló szabályok és az egész civilizált világon követett gyakorlat ellenére, megtagadta a szót, az alatt a hamis ürügy alatt, hogy *lárma* támadt a teremben, amit a főispán, az elnöki székhöz illő *finomsággal* és *distingált* modorban úgy fejezett ki, hogy: „ordítottak.” Egy kicsit *ruszlikus* és talán *inparlamentáris* szó, de nem kifogásolhatjuk, mert a *saját intimusai* (Lallosevits, Nikolits stb.) cselekedték az „ordítást”, már pedig *azt ő tudja legjobban, hogy azokkal hogyan és milyen tónusban kell beszélni.* Annyi bizonyos, hogy dr. Gombos Ignác nem vehette magára, mert ő a következő pár szón kívül: „Személyes kérdésben kérek szót” — többet egy szót se szólhatott, azt is a legnagyobb nyugodtsággal és mérsékelt hangon mondotta. De ime most előáll a „Bácska” tudósítója és — talán főispáni instrukció folytán — azt mondja, hogy a főispán kénytelen volt megvonni a szót Gombostól, mert Gombos „*ököllel fenyegetőzve, ordított.*” Hát, hivatkozunk az összes jelenvoltakra, akik bizonyára mindnyájan bizonyítani fogják, hogy *mások* igenis ordítottak, talán *az elnök maga is* azt cselekedte, de Gombos Ignác dr. *szótlatlanul és mozdulatlanul* állott a helyén s még a brutális elnöki önkénykedés sem hozta ki a sodrából. Gombos Ignác dr. nevében és fölkerésére tehát határozottan visszautasítjuk a félhivatalos *ferdítést*, melyet a *finom* főispáni nomenklatura talán — *hazugságnak* nevezze.

Eljegyzés. Walland Ágost főhadnagy, a zombori helyőrség tagja, eljegyezte Ratkó Ilona kisassonyt, Ratkó Zsigmond zombori városi tisztviselő leányát.

Fáber Oszkár tanár, a szabadgondolkodók ismert vezérferfia e hó 25-én délután 1/24 órakor felolvasást tart, az Elefánt-szálló nagytermében *Magyarország kultúrtörékvései* címen. Ezt megelőzőleg ugyanott tartja a Voltaire Egyesület alapszabálymódosító közgyűlését. — Fáber előadása ingyenes.

A tantestület képviselői az iskolaszékben. A zombori r. kath. tanító-testület, Fehér Gyula apátplébános elnöklete alatt, pénteken tartott ülésében választotta meg azokat a tanítókat, akik a testületet az iskolaszékben képviselik. A választás *Temunovich* József és *Cinkler* Gyula tanítókra esett, akiket kartársaik egyhangú bizalmukkal tüntettek ki.

A Magyar Védő Egyesület közgyűlése Zomborban márc. 26-án lesz, a következő tárgysorozattal: Évi jelentések, ügyvezető igaz-

gató és a választmányi tagok egyharmad részének választása, esetleges indítványok.

Muzeum-nyitás. A Bácsbodrogmegeyi történelmi társulat muzeumának néprajzi tára márc. 26-án, vasárnap délután 3—5 ig díjtalanul megtekinthető.

Közgyűlés. A Bács Bodrog Megyei Irodalmi Társaság Zomborban 1911. évi március hó 26-án délután 5 órakor a Polgári Kaszinó tanácstermében rendes évi közgyűlést tart, melyre tagjait ezúton is tisztelettel meghívja.

Pezsgős vacsora a színházban. Szabadkáról írják: Hallatlan, botrányos eset történt kedden este a szabadkai színházban. Éppen elég arra, hogy országos botrányra fejlődjék. A „Királyfogás”, című operettet adták. Alighogy felgördült a függöny és megkezdődött az előadás meglehetősen nagyszámú hallgatóság előtt, a földszinti 18-as számú bal, ugynevezett proscén páholyban is megkezdődött valami. Pezsgősvacsora kezdődött meg. Rendezték dr. Schaffer Adorján ügyvéd, a Délvidéki Közgazdasági Bank igazgatója, továbbá Hartmann József és Kunetz Endre kereskedők. Beállítottak a páholyba asztalt, hozattak a Pest-szálló étterméből vacsorát, pezsgőt és durrogatták a pezsgős üvegeket. A vacsoránál pincér is felszolgált. A tányérsörgés és poharak kocingatása, főként pedig a pezsgős üvegek durrogása feltűnt a közönségnek is. Mindenki megbotrányozott rajta. Dr. Krizse József ügyletes rendőrkapitány is figyelmes lett a proscén páholyból kihangzó zörejre. A közönség is püsszegni kezdett, a zaj miatt nem figyelhetett az előadásra. A rendőrkapitány beküldte a napos Govorkovics Aladár rendőrbizost a pezsgős páholyba. A rendőrbizos figyelmeztette a pezsgőzőket, hogy hagyjanak föl a további vacsorázással, folytassák azt esetleg az étteremben, mert az, amit a színházban tesznek, kihágást képez. A pezsgőzők tudomásul vették a figyelmeztetést és — tovább pezsgőztek. Csak azért is és még tán most is pezsgőzzenek, ha a Királyfogás előadás véget nem ért volna. Az eljárás közcsend elleni kihágás címen indul meg a páholyban pezsgőző társaság ellen.

Bácsbodrog vármegye lakossága. A népszámlálás adataiból kitűnt, hogy a vármegyének most 631,039 lakosa van, míg 10 év előtt 604,707 volt. A szaporulat tehát 26,332 lélek.

Képviselő választók összeírása. Az 1912 évi képviselő választók névjegyzékének kiigazítási munkálatai az összeíró küldöttségek által a következő sorrendben foznak teljesíteni: 1. A beivárosi névjegyzék március 29-én délelőtt 8—12 óráig és délután 3—5 óráig. 2. A felsővárosi névjegyzék március 30-án délelőtt 8—12 óráig és délután 3—5 óráig. 3. A szelencsei névjegyzék április 3-án és 4-én délelőtt 8—12 óráig és délután 3—4 óráig. 4. A bánáti névjegyzék április 5-én és 9-án délelőtt 8—12 óráig és délután 3—5 óráig. 5. A cservenkai névjegyzék április 8-án és 10-én délelőtt 8—12 óráig és délután 3—5 óráig. 6. Az Alf. adófőkönyvben foglaltak és a tisztviselők névjegyzéke április 11-én és április 12-én délelőtt 8—12 óráig és délután 3—5 óráig. A kiigazítási munkálatok a városháza nagytermében teljesítenek és a munka befejezéséig folytatattak, amikor választói jogosultságának igazolása végett a küldöttség előtt bárki személyesen megjelenhetik.

Az ország lakossága. Az országos népszámlálás hivatalosan megállapított eredménye szerint Magyarországon, Fiumével és Horvátországgal együtt, húsz millió nyolcszázötvenezer hétszáz lélek lakik. Ebből a szoroson vett Magyarországra 18 millió 231 ezer 400 lélek

jut. A szaporodás 10 év alatt 1 millió 596 ezer lélek.

A vármegyei jegyzőegylet közgyűlése. A Bácsbodrogmegeyi jegyzőegylet márc. 24-én, Zomborban 34-ik évi rendes közgyűlését tartotta meg, a tagok élénk részvétele mellett. A közgyűlés a községi törvény revíziójának sürgősségét kimondotta, mert ez a törvény elavult és a jó közigazgatás akadályai. Azután az egylet belügyeit érintő, kérdéseket tárgyaltak. Érdekes az elnöki jelentés azon része, mely a *bácskai 129 község pótdadó kulcsát* ismerteti. Megtudjuk ebből, hogy 25 olyan boldog község van, amely nem vet ki pótdadót; 44 községnek 20—60 százalék, 52 községnek 60—100 százalék 11 községnek pedig 100—200 százalék a pótdadója.

A „lecsapoló társulat” megmozdul. A legutóbbi városi közgyűlésen *Mayer* Nándor törvényhatósági bizottsági tag tudvalevőleg szemére hányta a polgármesternek, hogy a „Zomborvidéki lecsapoló társulat” dolgait elaltatta és évek óta egy lépéssel se viszi előre, érzékeny kárára az érdekelt birtokosoknak s azok között magának a városnak is. Ugy látszik, a rekrimináció mégis használt, mert a polgármester valahára rá gondolta magát, hogy tenni kellene valamit és március 25-én, délelőtt 10 órára a városháza tanácstermében, „a munkálatok megindításának megbeszélése céljából” ülésre hívta össze a lecsapoló társulat választmányát. Ez az ülés hát talán meg lesz; de kíváncsiak vagyunk rá, hogy — *hány esztendő múlva* következik majd a folytatása.

A házastársak és a kivándorlás. Egy válópör alkalmából kimondotta a Kuria, hogy sem a nő férjét, sem a férj nejét más világrészbe követni nem tartozik. Ez a döntés pedig mintha ellentétben lenne azzal az esküvel, melyet a nő férjével szemben az oltár előtt tesz.

Megtalált szobor. Tudvalevőleg az Ambrozovits család sírboltjáról, ismeretlen tettesek, egy igen értékes bronzszobrot — melyet Donáth művész készített — elloptak. A szobrot a napokban egy utcai árok tisztítása alkalmával véletlenül megtalálták; a tolvajokat azonban — nem.

Diszkótesben kaphatók a Fidibusz eddig megjelent évfolyamai. Egy-egy évfolyam ára 5 korona. Aki az 1905/6., 1907., 1908., 1909. és 1910 es évfolyamokat egyszerre rendel meg, 25% engedményt részesül. Megrendelhető a Fidibusz kiadóhivatalában. Budapest. Röck Szilárd utca 9.

Egy ügyes fodrászsegéd kerestetik Kullity Mátyás fodrásztermében, Zombor.

Felelős szerkesztő: PINTER GYULA.

Zombor város üzleti tájékoztatója.

A városi park vendéglőjében minden vásár- és ünnepnap este 8 órakor tombolapestély. Hideg ételek és hűsített italok állandóan kaphatók. **Varga Ferenc,** vendéglős. 3

Báits Vitomir úri és női divatüzlete az „Arany Nap”-hoz. — Legjobb gyártmányú és minőségű úri és női fehéreművek, eső- és napernyők, zsebkendők, harisnyák, bőркеztyűk, mellfűzők legolcsóbban csak nálam kaphatók. Bármily kötésű selyem nyakkendők 1 kor. 1

Boros hordók es kádár munkák állandóan raktáron. — E szakmába vágó munkák elfogadtnak **Federer András** kádármesternél, Zombor, Zsinagóga-utca 2. szám. 1

Bogdán I. hentes mester Zombor, Zrinyi-u. 9. — Ajánlja kitűnően pácolt füstölt sonkát (utánzott kassai) a legjutányosabb árban. 2

Gräber Mihály özvegye géperőre berendezett asztalos műhelye, Zombor, Deák Ferenc-körút 8. sz. — Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Készárúk az árúcsarnokban megtekinthetők. 1

